

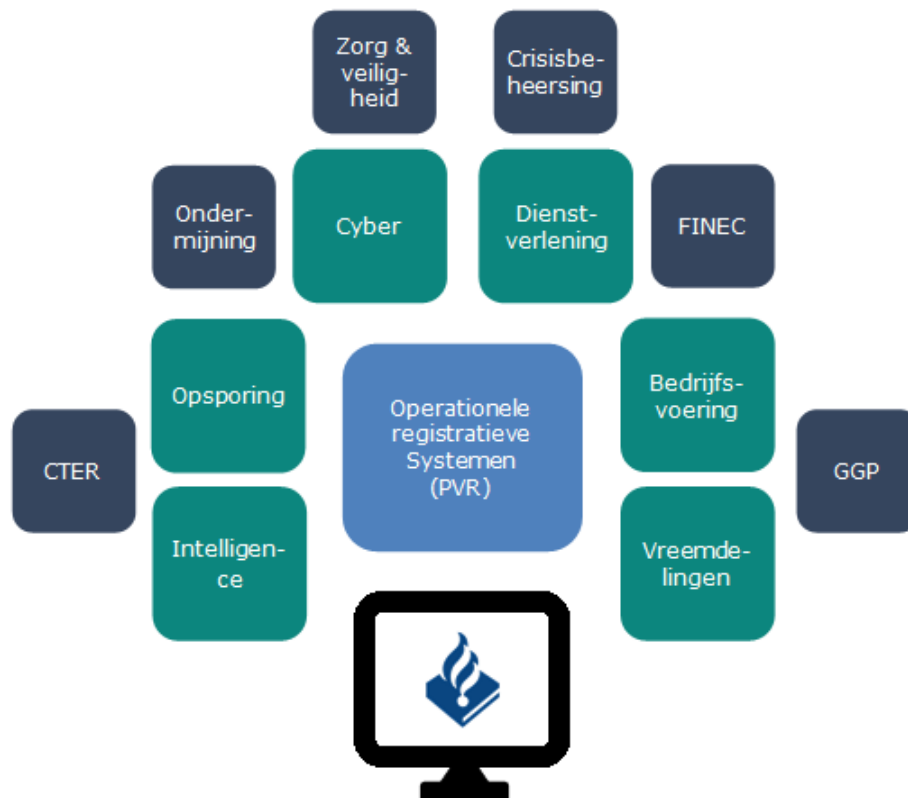
Toelichting op de ICT-vernieuwing bij de politie

In deze toelichting geef ik u een beeld van de wijze waarop de politie de modernisering van ICT aanpakt. Ik ga daarbij in op de behaalde resultaten in 2018, nog beoogde resultaten, de beschikbare middelen, risico's en beheersmaatregelen en de inrichting van de verantwoording en het toezicht daarop. Daarbij zal ik in het bijzonder aandacht besteden aan de vernieuwing van de registratieve systemen ter ondersteuning van de politieprocessen. Dit conform de motie van Kamerleden Van Dam, Arno Rutte en Bisschop.

1. Doelstellingen van de ICT-vernieuwing politie

Snelle technologische ontwikkelingen, nieuwe vormen van criminaliteit en een toenemende hoeveelheid informatie nopen tot voortdurende investeringen in de ICT van de politie. De systemen moeten politiemedewerkers ondersteunen en in staat stellen om onafhankelijk van tijd en plaats hun werk te doen, ze moeten in de pas blijven lopen met de ontwikkelingen en tegelijk blijven voldoen aan relevante wet- en regelgeving.

De technische mogelijkheden en toenemende gegevensuitwisseling met andere organisaties leiden tot groeiende informatiestromen die moeten worden geduid en geanalyseerd. De behoefte aan algoritmen en kunstmatige intelligentie groeit. Voorbeelden zijn het helpen oplossen van *cold cases* met kunstmatige intelligentie en de inzet van agressiecamera's of -sensoren. Binnen de verschillende portefeuilles is daarmee behoefte aan ICT-vernieuwing. De politie houdt daarbij rekening met de randvoorwaarden zoals het verwerken van gegevens binnen wettelijke kaders en het beveiligen van de informatie en systemen tegen misbruik en cyberaanvallen. Hieronder zijn deze portefeuilles weergegeven.



Van de operationele portefeuilles is de portefeuille met de grootste ICT-component Vernieuwend Registreren (PVR). Hier vervangt en vernieuwt de politie een groot deel van de operationele registratieve systemen. In paragraaf 3 beschrijf ik de doelstellingen, budget, planning en organisatie hiervan. De resultaten die binnen deze portefeuille worden behaald, werken door in de

ICT van alle andere politieportefeuilles. Ook binnen de andere portefeuilles wordt gewerkt aan ICT-vernieuwing die ten dienste staat van de uitvoering van de politietaken binnen de betreffende politieportefeuille. In paragraaf 4 geef ik u hiervan een overzicht.

2. Beschikbare middelen voor ICT-vernieuwing politie

Het realiseren van ICT-vernieuwing legt met name een beslag op capaciteit van de ICT-organisatie¹ en veel minder op het materiële budget.

2.1 Beschikbare capaciteit voor vernieuwing van de ICT

De totale capaciteit van de ICT-organisatie van de politie is ongeveer 2,2 miljoen uur per jaar. Deze capaciteit bestaat zowel uit uren van interne medewerkers als uit uren van extern ingehuurde medewerkers. Hiervan wordt 30%, dat is zo'n 660.000 uur, aan vernieuwing van ICT-voorzieningen besteed. Daarnaast zijn er geormerkte middelen voor specifieke onderdelen van de vernieuwing van ICT van ongeveer 195.000 uur. Hieronder geef ik voor de portefeuilles met een grote ICT-component de beschikbare capaciteit voor vernieuwing weer (zie ook paragraaf 4).

ICT capaciteit per portefeuille (uren x 1.000)	
Portefeuille	Beschikbare capaciteit*
Vernieuwend registreren	205
Opsporing	100
Intelligence	70
Dienstverlening	50
Cybercrime	35
Vreemdelingen	20
CTER, FINEC, Crisisbeheersing, Zorg & Veiligheid, GGP, Ondernijning	50
Bedrijfsvoering**	325
Totaal	855

* Dit is de actuele verdeling van capaciteit voor 2018. Elke vier maanden wordt deze heroverwogen en indien van toepassing aangepast.

** Dit betreft zowel vernieuwing van de bedrijfsvoeringsapplicaties als de technische vernieuwing.

De resterende 70% van de capaciteit, zo'n 1,5 miljoen uur, is nodig voor het reguliere ICT-beheer. Het reguliere ICT-beheer betreft onder andere het onderhoud van de bestaande systemen - zowel de hardware (servers en randapparatuur) als softwarecomponenten – zodat deze stabiel blijven. Daarnaast gaat het om het up-to-date houden van de centrale rekencentra en alle 65.000 werkplekken. Ook is security een belangrijke beheercomponent, zowel organisatorisch als het uitvoeren van bijvoorbeeld beveiligingsupdates en bugfixes. Alleen in een stabiele ICT-omgeving kunnen vernieuwingen worden doorgevoerd zonder dat de continuïteit van de systemen in gevaar komt.

2.2 ICT-budget politie

Het totale materiële budget voor ICT van de politie bedraagt € 353 miljoen in 2018. Hiervoor worden alle ICT-inkopen gedaan: van Chromebooks en smartphones voor agenten en computers op de eenheden tot vervanging van bekabeling en ontwikkeling van applicaties.

In de miljoenennota 2018 en het regeerakkoord is extra budget toegekend aan de ICT voor met name cybercrime en cybersecurity. Het meerjarige budgetkader vanaf 2019 voor de politie ICT stijgt als gevolg hiervan.

¹ Met 'capaciteit van de ICT-organisatie' wordt bedoeld: capaciteit van de dienst ICT.

Tabel 1: financieel overzicht, conform meerjarenbegroting ICT Politie

ICT-begroting ² exclusief meldkamerdomein (bedragen in mln. euro)							
	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Meerjarenraming			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verbindingen en automatisering	317	353	399	398	399	398	398

2.3 Middelen voor vernieuwing operationele registratieve systemen

Het budget voor de vernieuwing van de operationele registratieve systemen inclusief de benodigde capaciteit is geraamd op circa € 190 miljoen over de gehele projectperiode. Waarbij op basis van een uitgevoerde risicoanalyse een bandbreedte van plus of min € 30 miljoen wordt aangehouden. Van dit bedrag is circa € 175 miljoen de financiële vertaling van de benodigde capaciteit van de politie, zowel intern als extern. In deze uren zijn, naast de ICT-uren, ook de uren van de andere bedrijfsvoeringsonderdelen en van de operatie voor bijvoorbeeld pilots en implementatie, meegenomen. De looptijd van de projectperiode bedraagt vijf tot zeven jaar. De kosten voor het beheer van de bestaande operationele systemen zullen afnemen naarmate meer gebruik kan worden gemaakt van de nieuwe applicaties. Ik ga hier in paragraaf 3.4 dieper op in.

De bandbreedte voor zowel het budget als de looptijd komt voort uit een risicoanalyse. Bij het vervangen en vernieuwen van legacy systemen kunnen zich allerlei onverwachte zaken voordoen. Deze liggen niet alleen in het systeem zelf maar ook in externe factoren zoals wijzigingen in gebruikerseisen, wijzigingen als gevolg van nieuwe wetgeving, en fluctuaties van de inhuurtarieven. Dit alles kan invloed hebben op de meerjarige kosten en op de looptijd. Later in deze brief zal ik hier verder op in gaan.

De baten zullen bestaan uit effectiviteits-, efficiëntie- en kwaliteitsverbeteringen voor de operatie, zoals verbetering van het gebruiksgemak, de bruikbaarheid en beschikbaarheid van systemen en de hogere kwaliteit.

Na de finale oplevering van dit project voor de vernieuwing van de operationele registratieve systemen, genaamd Programma Vernieuwend Registreren (PVR), nemen daarnaast de IV beheerlasten voor deze groep systemen af met circa €11 miljoen per jaar.

3. Aanpak vernieuwing van de politieprocessen

Een belangrijk deel van de vernieuwing van politieprocessen vindt plaats binnen het Programma Vernieuwend Registreren (PVR). In deze paragraaf ga ik daarom meer uitgebreid in op het PVR.

3.1 Doelstellingen

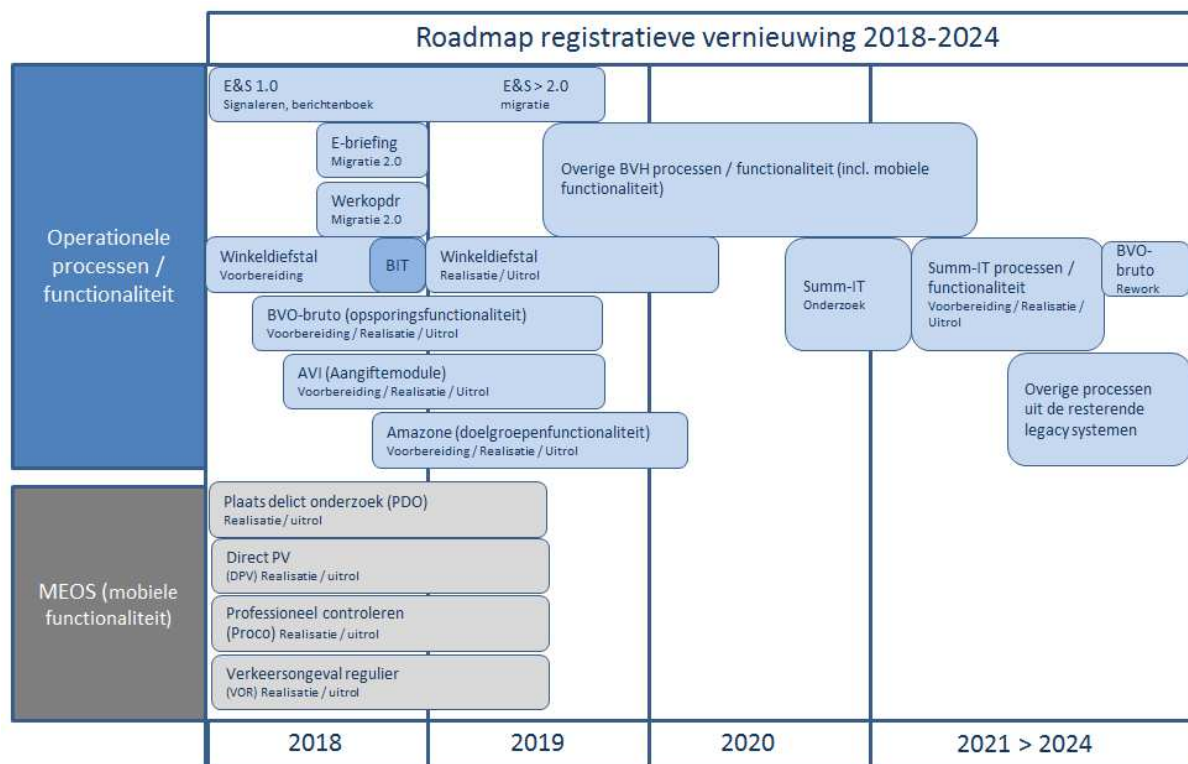
Met het Programma Vernieuwend Registreren vervangt en vernieuwt de politie operationele registratieve systemen. Daarmee worden deze systemen gebruiksvriendelijker. Politie medewerkers hoeven dezelfde informatie niet meer meerdere keren in te voeren om deze bij de juiste partners terecht te laten komen. Naast het werken op vaste apparaten faciliteren de vernieuwde operationele registratieve systemen plaats- en tijdonafhankelijk werken vanaf mobiele apparaten. Ook gaan de beheerlasten van de informatievoorziening omlaag.

Het programma is daarmee de logische vervolgstap op het binnen het AVP geleverde programma Operationeel Politie Platform waarin het platform en systeemontwikkelingen zijn neergezet voor de toekomst. De informatievoorziening wordt daarmee flexibeler en kan waar nodig sneller worden aangepast.

² Dit is exclusief de personele inzet.

3.2 Planning

Voor de vernieuwing van de operationele systemen is het hiervoor genoemde Programma Vernieuwend Registreren met een bijbehorend plan opgezet. In het programmaplan staan onder andere de planning en de voor het programma specifieke risico's en beheersmaatregelen. Het plan wordt onderbouwd door een business case waarin de kosten, baten, risico's en financiering zijn beschreven. Ook is er een roadmap opgesteld die een nadere beschrijving bevat van de wijze waarop de betreffende vernieuwing in de tijd wordt gerealiseerd. De actuele versie van de roadmap van de functionele vernieuwing is hieronder weergegeven.



Tijdens het werken wordt de planning constant aangescherpt. Op die manier wordt de roadmap ieder jaar aangepast en verder uitgewerkt. Het voordeel van deze werkwijze is dat flexibel kan worden ingespeeld op eventuele onverwachte zaken. Tegelijk zorgt het werken in korte sprints ervoor dat de operationele medewerkers niet hoeven te wachten tot een heel systeem is afgerond, maar de daarbinnen vernieuwde applicaties meteen kunnen gebruiken. Deze werkwijze sluit aan bij de aanbevelingen van de Commissie Elias.

Gedurende het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (AVP) is het Operationeel Politie Platform (OPP) opgebouwd. De komende jaren zullen de applicaties stapsgewijs en vernieuwd op dit moderne platform worden gebouwd. Dit OPP is uitgebreid getest en ondersteunt inmiddels het brieven (E-Briefing) en de executie van straffen (Executie & Signalering, afgekort E&S).

3.3 Werkwijze aanpak legacy systemen

Veel van de operationele registratieve systemen die de politie op dit moment gebruikt zijn betrouwbaar, maar verouderd. Deze zogenoemde legacy systemen maken gebruik van verouderde techniek, zijn vaak gebrekkig gedocumenteerd, en (technische) kennis over deze systemen is beperkt beschikbaar. Daardoor brengt het vervangen van legacy systemen onzekerheden met zich mee. Ervaringen bij andere organisaties op het gebied van legacy systemen tonen aan dat het plannen van dergelijke trajecten lastig is, omdat onzeker is wat naar boven komt bij de

ontmanteling of vernieuwing. Deze onzekerheden zijn door de politie zoveel mogelijk ingecalculeerd in de opzet en aanpak van het PVR.

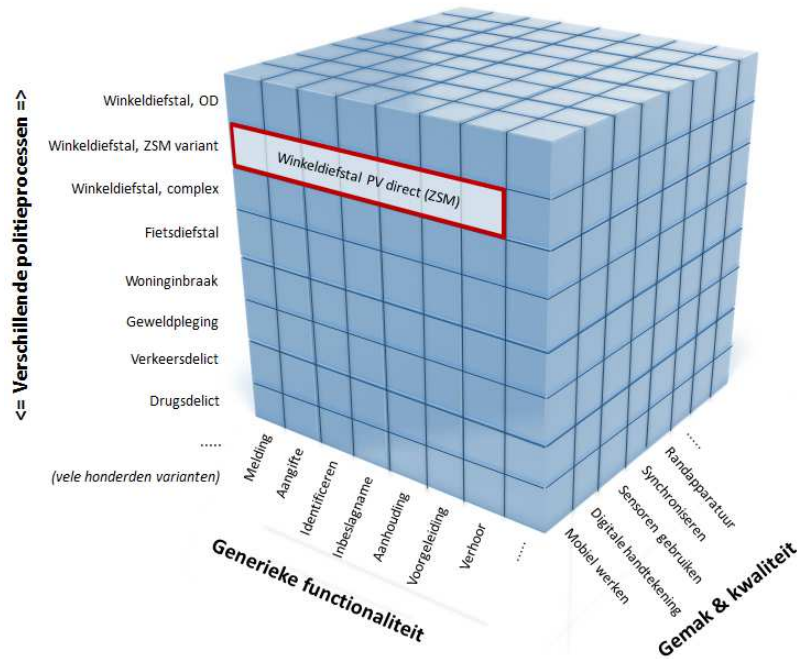
De ambitie van het programma is om in de komende vijf tot zeven jaar de legacy systemen, waaronder BVH en Summ-IT te vervangen danwel volledig te vernieuwen. Bij het vernieuwen en vervangen van de legacy systemen van de politie wordt gestart met het aanpakken van de grootste ergernis in de operatie, namelijk het meervoudig moeten invoeren van gegevens en niet altijd goed aansluiten van de systemen onderling. Onder andere BVH zal gedurende de projectperiode uitgefaseerd worden. De verschillende onderdelen van deze systemen worden een voor een vervangen met nieuwe systemen binnen PVR. De afhandeling van winkeldiefstal is het eerst aan de beurt. Gedurende het project afhandeling winkeldiefstal wordt dan meer duidelijk over de benodigde werkzaamheden voor de verschillende politieprocessen. Die kennis wordt gebruikt bij het inplannen van volgende projecten.

3.4 Vernieuwing van de werkprocessen

De stappen die moeten worden doorlopen voor bijvoorbeeld de afhandeling van een winkeldiefstal zijn gestandaardiseerd en grotendeels wettelijk geregeld en daarmee voor alle politiemedewerkers gelijk. De ICT-ondersteuning van deze stappen wordt binnen het PVR vernieuwd en eenvoudiger gemaakt. De vernieuwde ICT-ondersteuning gaat voor iedereen gelden. Daarbij is wel ruimte voor lokaal maatwerk en voor de prioriteiten van het lokaal gezag. De eenheidschefs zijn verantwoordelijk voor de ingebruikname van deze vernieuwde ICT-ondersteuning.

Het politieproces afhandeling winkeldiefstal bestaat uit de volgende onderdelen: melding, eigen waarneming, aangifte opnemen, aanhouding, fouillering, arrestant inboeken, voorgeleiding, verhoor verdachte, verhoor getuige en anderen, modus operandi delict, samenstellen dossier, dossiermanagement, inzenden dossier, heenzenden arrestant, afsluiten zaak. Voor elk onderdeel wordt binnen PVR een nieuwe ICT-functionaliteit gemaakt waarmee de politiemedewerker dit onderdeel van het politieproces eenvoudiger kan afhandelen. Bijna alle onderdelen van het politieproces afhandeling winkeldiefstal, bijvoorbeeld 'aangifte opnemen' en 'aanhouding', zitten ook in andere politieprocessen zoals afhandeling van geweldpleging of diefstal.

Wanneer de ICT voor de onderdelen binnen afhandeling winkeldiefstal gereed is, zijn ze ook in de basis gereed voor alle andere politieprocessen waar zij in terugkomen. Wanneer binnen PVR het onderdeel winkeldiefstal gereed is, is daarmee een belangrijk deel van de werkprocessen reeds vernieuwd. Dit is weergegeven in onderstaande figuur.



Van elke soort politieproces bestaan verschillende varianten. Voor afhandeling diefstal zijn dat bijvoorbeeld winkeldiefstal, diefstal uit een woning, diefstal uit een auto, diefstal met geweld, etc. De combinatie van een onderdeel van het politieproces (aangifte, aanhouding etc.) met een afhandelingsvariant (soort diefstal) noemen we binnen de ICT een werkproces. Dit is bijvoorbeeld 'aangifte diefstal uit een woning zonder geweld' of 'aanhouding diefstal uit een woning zonder geweld'. In totaal zijn er ongeveer 800 werkprocessen. De verwachting is dat binnen het Programma Vernieuwend Registreren de ICT van ongeveer 80% van de werkprocessen in de eerste vier jaar wordt vernieuwd, waarna de resterende 20% in de volgende twee jaar wordt gerealiseerd. In 2019 zullen politiemedewerkers voor bepaalde meldingen en aangiften met de nieuwe applicaties op hun smartphone kunnen gaan werken.

De vervanging van de oude systemen zoals BVH en Summ-IT gaat op deze manier geleidelijk. Keuzes voor de volgorde van de vervanging worden gemaakt vanuit de behoefte van 'blauw'. Soms betreft dat een onderdeel van BVH en soms van Summ-IT of een ander systeem of beide. Deze geleidelijke aanpak sluit aan bij de adviezen van commissie Elias om bij het vervangen van legacysystemen geleidelijk te werk te gaan en niet in één klap over te stappen op een nieuw systeem. De beheerlasten verschuiven daarmee ook geleidelijk van de oude systemen naar de nieuwe systemen.

Wanneer alle ICT-functionaliteiten binnen de werkprocessen zijn vervangen, kunnen de legacy systemen volledig worden uitgefaseerd. Daarna moet beoordeeld worden of het kostenefficiënt is om de bestaande data uit de databases van bijvoorbeeld BVH over te zetten naar nieuwe databases of om de databases van BVH te laten voortbestaan.

3.5 Organisatie

Binnen het programma Vernieuwend Registreren vindt de aansturing op strategisch niveau plaats door een programmaboard bestaande uit onder meer twee politiechefs. Voor de dagelijkse aansturing is een programmamanager aangesteld met een operationele politieachtergrond. Bij de ontwikkeling van de nieuwe ICT-voorzieningen zijn operationele politiemensen betrokken. Hiermee is de betrokkenheid van de operatie op diverse niveaus geborgd. Het werken in kortcyclische sprints zorgt er voor dat de operationele politiemensen slechts voor korte tijd niet beschikbaar zijn voor hun reguliere werk. Eenheden worden financieel gecompenseerd voor de inzet vanuit de operatie.

Aan de hand van pilots of proeftuinen wordt beoordeeld of de ontwikkeling op de goede weg is. Op basis van inzichten uit deze praktijk wordt dan de volgende stap gezet. De keuze voor de volgorde van de vernieuwingsprojecten binnen PVR wordt gemaakt door de programmaboord PVR, in nauw overleg met de politiechefs.

4 Overige ICT-vernieuwing binnen politieportefeuilles – 2018 en verder

Hierboven is ingegaan op het Programma Vernieuwend Registreren. Naast het programma Vernieuwend Registeren vindt er ook in de overige portefeuilles vernieuwing van de ICT plaats, zoals weergegeven in het figuur in paragraaf 1. Voor de portefeuilles Contra Terrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER), Ondernijning, Zorg en Veiligheid, Crisisbeheersing, Financiële en Economische Criminaliteit (FINEC) en Gebiedsgebonden Politiezorg (GGP) geldt dat de ICT-vernieuwing waarvan gebruik wordt gemaakt met name binnen de andere portefeuilles wordt gerealiseerd. Zo maakt men binnen de portefeuille CTER bijvoorbeeld gebruik van ICT-vernieuwingen op het gebied van intelligence. In onderstaand schema is weergegeven hoe de politie ICT-vernieuwing in de portefeuilles realiseert in 2018 en de komende jaren. Onderstaand schema sluit aan bij de ICT-projecten waarover de politie aan mij rapporteert en is niet uitputtend. In het schema staan onder andere de projecten genoemd met een ICT-component van 5 miljoen euro of meer, waar uw vaste Kamercommissie om heeft verzocht bij brief van 26 april 2018.

De vernieuwing van de ICT binnen deze portefeuilles vindt kort-cyclisch plaats. Viermaandelijks wordt, als onderdeel van het portfolioproces, de voortgang binnen deze portefeuilles gemonitord en, indien noodzakelijk, bijgesteld. Deze momenten lopen conform de reguliere planning en control cyclus. Besluitvorming over de portfolio vindt plaats door het korpsmanagementteam welke wordt geadviseerd door de commissie Business, Informatie & Intelligence. Deze commissie is samengesteld uit minstens drie politiechefs, de directeur van het politiedienstencentrum, de korpscontroller en de Chief Information Officer. De commissie houdt toezicht op het naleven van architectuur en van het stelsel van IV-governance, op de financiën en op het portfoliomanagement.

Hoofdportefeuille (doel)	Gerealiseerd 2018	In ontwikkeling (2018 en verder)	In voorbereiding cq onderzoek naar innovatieve mogelijkheden voor de toekomst
<p>Opsporing Vernieuwing in de opsporing richt zich op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sneller en makkelijker informatie uitwisselen in de strafrechtketen. - Vergroten doelgerichtheid en kwaliteit opsporing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Proeftuinen digitaal werken in de strafrechtketen. • Aanbesteding biometrie-systeem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vervanging tapsysteem met als doel het aftappen van (tele)communicatie verkeer effectiever en efficiënter te laten verlopen. • Implementatie biometrie systeem. • Digitalisering in de strafrechtketen gericht op het digitaal uitwisselen van informatie (inclusief multi-media) tussen alle partijen in de strafrechtketen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding ketenbrede biometrie voorziening.
<p>Intelligence Tijdige, integere intelligence uit big data van en voor de politie en haar partners.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding van de functionaliteiten in de zoekprogramma's BlueSpotMonitor en BlueView op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> - foto's - inschatting kwetsbaarheid - personen - geografische informatie - opsporingsinformatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsluiting nieuwe gegevensbronnen voor gebruik in de zoekprogramma's. • Landelijke uitrol criminaliteitsanalysesysteem CAS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Experimenten in Real Time Intelligence labs.
<p>Dienstverlening Het uitbreiden van de mogelijkheden voor digitale dienstverlening. Uitgangspunt is 'Dienstverlening op maat'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding van functionaliteit van het Aangifte Volg Systeem zodat burgers beter inzicht hebben in de status van hun aangifte. • Totstandkoming van data.politie.nl waarop open data van de politie gepubliceerd worden. • Aanpassing van diverse ICT-systemen ter ondersteuning van het individueel beoordelen van slachtoffers op kwetsbaarheid en risico op herhaald slachtofferschap waarna zo nodig beschermingsmaatregelen kunnen worden getroffen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling authenticatie burgers en bedrijven door Aansluiting op eIDAS en eHerkenning (standaard binnen de overheid voor elektronische identificatie). • Uitbreiding van de mogelijkheden van Internetaangifte met meer delicten. • Invoering van de landelijke voorziening Servicemodule en de landelijk vastgestelde intake. • Verdere ontwikkelingen van webcare om de dienstverlening aan de burger te verbeteren. De pilot 'webcare' is gestart bij Regionaal Servicecentrum. Medewerkers van het Servicecentrum gaan meekijken op de social media accounts van de politie en beantwoorden vragen van het publiek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Proeftuinen Omnichannel bij het Regionaal Service Centrum. Hier wordt ervaring opgedaan met meerdere communicatiekanalen tussen burgers en politie.

Hoofdportefeuille (doel)	Gerealiseerd 2018	In ontwikkeling (2018 en verder)	In voorbereiding cq onderzoek naar innovatieve mogelijkheden voor de toekomst
<p>Cybercrime en digitalisering Deze portefeuille richt zich op de digitalisering van criminaliteit en van het politievak, en ondersteunt daarmee alle portefeuilles.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Landelijke uitrol Automatic NumberPlate Recognition (ANPR)-app waarmee agenten in staat zijn om real time geïnformeerd te worden over hits op (geselecteerde) ANPR camera's. Daarnaast kunnen agenten met hun smartphone kentekens scannen. Hierdoor is de kans op het terugvinden van gestolen voertuigen, het innen van boetes en het vergaren van informatie vele malen groter. Aanschaf en eerste implementatie van software en systemen binnen de mogelijkheden van de Wet Computercriminaliteit III (CCIII). 	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie technische voorzieningen voor de digitale opsporing. Continue doorontwikkeling CCIII. Embedded labs, gericht op het isoleren van data van uiteenlopende geheugendragers. Vorbereiding landelijk gebruik van Bodycams onder artikel 3 van de Politiewet 2012, GGP vanwege de de-esclarerende werking die hiervan uit gaat, alsmede het kunnen gebruiken van de opnamen bij klachtenafhandeling. Tevens is er behoefte aan bodycams die LIVE kunnen streamen om bijvoorbeeld de meldkamer mee te kunnen laten kijken. 	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek naar brede toepasbaarheid van sensoren
<p>Vreemdelingen, mensenhandel en migratie-criminaliteit Ontwikkelingen op het gebied van vreemdelingen en informatie-uitwisseling met ketenpartners.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Webcrawler voor scannen advertenties op geselecteerde websites op signalen van mensenhandel. Digitale handtekening uit de proeftuin 'Digitaal werken in de vreemdelingenketen' toepasbaar binnen de gehele politie. Uitbreiding functionaliteit van identificatie-zuilen. 	<ul style="list-style-type: none"> Proeftuin Digitaal werken in de vreemdelingenketen. Verdere ontwikkeling webcrawler. 	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheid tot digitaal in gebruik nemen dossier Inbewaringstelling t.b.v. raadplegen vreemdelingengegevens in de gehele keten.
<p>Bedrijfsvoering Verbeteren van specifieke voorzieningen voor bedrijfsvoering</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijke voorziening voor de bewaking van PTSS dossiers. Uitbreiding functionaliteit van het systeem voor capaciteitsmanagement. Inbedding van de personeelsgegevens van de Politie Academie in de HR-systemen. Ontmanteling twee decentrale rekencentra. Implementatie van Chromebooks om het werken op locatie, dicht bij de burger, door met name mensen in de basis politiezorg te bevorderen. Voorzieningen op het gebied van de cyber-weerbaarheid van de politie. 	<ul style="list-style-type: none"> Structurele oplossing voor bewaking PTSS-dossiers. Implementatie van elektronische facturatie. Doorontwikkeling Planon gericht op informatievoorziening facilitaire zaken. Datacenterconsolidatie gericht op een zo efficiënt, effectief en veilig mogelijk beheer van applicaties. Ontwikkeling van een voorziening voor generieke logging. Continue ontwikkeling op het gebied van de cyberweerbaarheid van de politie. Implementatie generieke infrastructuur. Doorontwikkeling toegangscontrole 	<ul style="list-style-type: none"> IV-strategie bedrijfsvoering lange termijn. Continue scan van technologische mogelijkheden.

5 Risico's en beheersmaatregelen

De vernieuwing van de ICT van de politie wordt beïnvloed door externe factoren. Bij verandering van wetgeving of beleid kan het bijvoorbeeld nodig zijn om de politieprocessen aan te passen. Dit heeft gevolgen voor de inrichting van de ICT-voorzieningen. Wanneer een ICT-aanpassing nodig is, werkt dat door in de prioritering die wordt gemaakt in het portfolioproses. Als de nieuwe wetgeving bijvoorbeeld vereist dat de politie op korte termijn anders gaat registreren, dan krijgt de ICT-vernieuwing die dit mogelijk moet maken voorrang op andere ICT-projecten die op de planning staan. Keuzes rond prioritering worden gemaakt door het korpsmanagementteam op basis van de behoefte van de operationele politiemedewerkers en getoetst aan waarden en risico's zoals operationele noodzaak, doelmatigheid, impact op de organisatie en baten van realisatie.

Een risico van ICT-projecten is dat deze zowel in tijd als in geld kunnen uitlopen. Bij de politie uit zich dit specifiek in risico's bij het afronden van ontwikkeltrajecten en bij het implementeren van ontwikkelingen bij de eenheden. Dit heeft te maken met het vrijmaken van benodigde capaciteit, het verandervermogen van de organisatie en de implementatiedruk in eenheden.

De politie treft hiertoe verschillende maatregelen. Zo wordt in het budget voor het programma Vernieuwend Registreren gewerkt met een bandbreedte en is voor implementatie op de eenheden ruim gepland. Ook voor de overige initiatieven in de politieportfolio worden plannen van aanpak gemaakt die tijdig worden afgestemd met het Politiedienstencentrum en de eenheden. Er wordt actief bijgestuurd op viermaandelijke basis. Door agile³ te werken kan de politie flexibel meebewegen met de veranderende samenleving, technologie en de eisen die vanuit de gezagen, ketenpartners of de politie zelf worden gesteld. Uitgangspunt daarbij is om steeds beheersbare stappen te zetten om risico's te verkleinen en zodat er waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elias om de ontwikkeling van ICT-projecten efficiënt te faseren en daarbij per fase direct bruikbare producten op te leveren.

Algemeen en voortdurend aandachtspunt is de beschikbaarheid van voldoende capaciteit en de krappe arbeidsmarkt op ICT expertise. Het blijkt soms lastig om de noodzakelijke capaciteit in te zetten of de juiste expertise in huis te halen. Om dit risico zoveel mogelijk te beheersen is de politie gestart met een grootschalige campagne om nieuw ICT-personeel te werven.

6 Verantwoording en toezicht

In de evaluatie van de Politiewet 2012⁴ heeft de Commissie Evaluatie Politiewet 2012 aanbevolen om het aantal verantwoordings- en toezichtprocessen binnen het toezichtregime op de politie te beperken.⁵ Daarom breng ik het toezicht op de politie, zoals aangegeven in mijn brieven van 20 december 2017 en van 15 juni 2018⁶, in lijn met de wijze waarop control en toezicht bij andere grote publieke organisaties is georganiseerd.

6.1 Intern toezicht

De politie heeft haar interne toezicht ingericht volgens het *three lines of defence* model, waarbij de eerste lijn wordt vervuld door de lijnorganisatie, de tweede lijn door de korpscontroller op het niveau van de korpsleiding en de derde lijn wordt vervuld door de afdeling Concernaudit. Daarnaast maakt de politie voor ICT-projecten actief gebruik van externe partijen voor een kritische blik naar haar werk.

Sinds september 2017 heeft de politie ook een auditcommissie, onder extern voorzitterschap. Deze leden hebben ruime deskundigheid op het gebied van onder andere informatievoorziening,

³ In kort cyclische ontwikkelprocessen en met multidisciplinaire teams

⁴ Kamerstukken II 2017/18, 29628, 743.

⁵ Commissie Kijken, Evaluatie Politiewet 2012 – Doorontwikkelen en verbeteren, november 2017, p. 14 en 15.

⁶ Kamerstukken II 2017/18, 29628, 754, bijlage 3 en Kamerstukken 2017/18, 29628, 783.

ICT en beheer, publieke financiën, risicomanagement en politie. De auditcommissie politie toetst het stelsel en de werking van de governance, de interne control en het toezicht alsook het risicomanagement en brengt hierover advies uit aan de korpschef.

6.2 Verantwoording en extern toezicht

Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor het toezicht op het beheer door de korpschef gaat mijn bijzondere aandacht de komende jaren, in lijn met de observaties van de Algemene Rekenkamer, de Review Board Aanvalsprogramma Informatievoorziening politie (Review Board) en de politie zelf, naar de volgende drie hoofdonderwerpen op ICT-gebied:

1. Realiseert de politie de komende jaren voldoende vernieuwing in haar werkprocessen en ondersteunende ICT om de maatschappelijke uitdagingen van morgen aan te kunnen? Is het daarbij een toekomstvaste en kosteneffectieve aanpak? Vindt het korps daarbij een balans tussen de (reductie van) beheerskosten, stabiliteit/onderhoud en vernieuwing?
2. Zijn de ICT-activiteiten in lijn met wat de agent op straat of online nodig heeft? Regie en eigenaarschap van 'blauw' op de ICT-agenda is daarbij cruciaal.
3. Werkt het interne toezicht van de politie en daarmee het interne stelsel van control en risicomanagement?

De politie rapporteert elke vier maanden aan mij over de wijze waarop zij invulling geeft aan de realisatie van de vernieuwing van de ICT. Dit gebeurt binnen de planning en control cyclus (PenC-cyclus) op basis van de jaaraanschrijving, waarin ik aangeef over welke doelstellingen ik geïnformeerd wil worden. In lijn met de aanbeveling van de Review Board is het zaak om te zorgen dat de ICT-organisatie dat ontwikkelt wat nodig is voor het politiewerk. Het is voor mij dan ook essentieel dat de politie bij de ICT-vernieuwing werkt vanuit heldere doelen waarin de continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van de politietaken en de organisatie voorop staan.

Met het vaststellen van het beheersplan en de begroting geef ik de politie kaders voor veranderopgaven mee op financieel, capaciteair en deels op inhoudelijk gebied. Voor wat betreft de vernieuwing van ICT laat ik mij via de PenC-cyclus onder andere informeren over de realisatie van doelstellingen en de voortgang van grote ICT-projecten. Wanneer grote projecten niet lopen volgens planning (tijd/budget), wanneer zich risico's voordoen als grote storingen of uitval in vitale politieprocessen en bij knelpunten voor het voldoen aan wet en regelgeving zoals bijvoorbeeld de Wet politiegegevens en Algemene Verordening Gegevensbescherming, word ik tussentijds geïnformeerd.

Waar nodig of wenselijk kan ik aanvullend onderzoek laten doen door andere partijen zoals de Auditdienst Rijk. Op basis van deze informatie kan ik het gesprek aangaan met de politie en, waar nodig, de kaders bijstellen.

Ik leg aan uw Kamer verantwoording af over de financiële bijdrage en mijn bevoegdheden ten aanzien van de politie tijdens de reguliere begrotings- en verantwoordingscyclus van het Rijk, in het jaarverslag JenV. U wordt indien van toepassing tevens geïnformeerd over wijzigingen in de planning (tijd/budget) van grote ICT-projecten en wanneer er in deze grote ICT-projecten zich risico's voordoen die invloed hebben op de continuïteit van het politieproces. Op deze wijze geef ik invulling aan het verzoek van uw vaste Kamercommissie van 26 april 2018 om u te informeren over de risico's in projecten van de politie met een ICT-component van 5 miljoen euro of meer.

De Algemene Rekenkamer doet als Hoog College van Staat zelfstandig en onafhankelijk onderzoek en voorziet uw Kamer van op onderzoek gebaseerde informatie, die u kunt gebruiken bij de controle van de uitgaven van mijn ministerie, evenals van de uitgaven bij de politie.

6.3 Aanvullend toezicht op ICT

Op 23 juli is het wijzigingsbesluit Instellingsbesluit Tijdelijk bureau ICT-toetsing gepubliceerd in de Staatscourant, waarmee de politie formeel onder het BIT-regime is gaan vallen. Hiermee valt de politie – op haar eigen verzoek – formeel onder het BIT-stelsel. De bij het BIT benodigde capaciteit voor het geven van adviezen over ICT-projecten van de politie wordt door de politie zelf bekostigd. Onderdeel van het BIT regime is dat de adviezen van het BIT en de reactie daarop van in dit geval

de korpschef, alsmede de voortgang van de projecten, aan uw Kamer verzonden worden en gepubliceerd worden op het Rijks ICT-dashboard.

De politie zal dit najaar het eerste projectplan 'Afhandeling Winkeldiefstal' naar mij versturen waarna ik het ter toetsing zal aanbieden aan het BIT. De politie heeft dit projectplan laten toetsen op kwaliteit door een externe partij, op basis waarvan de politie het verder heeft aangescherpt. De auditcommissie voert de laatste toets uit voor de politie het projectplan verstuurt. Over het advies van het BIT en de reactie daarop van de korpschef zult u worden geïnformeerd.